

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Ameriko K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Manifestacija socijalne demokracije v Celju. — Komunisti popolnoma pogoreli.

Celje, 3. oktobra. Danes popoldne je bil v veliki dvorani hotela „Union“ shod naše stranke, ki je bil divna manifestacija celjskega delavstva za socijalno demokracijo. Na shodu se je zbralo brez agitacije okoli 600 ljudi, po veliki večini sami moški delavci. Poročal je sodrug Ethin Kristan o sedanjem političnem položaju z ozirom na volitve v konstituantu. Njegov referat je bil od zborovalcev burno odobran. Ko se je oglašil k besedi komunist g. Bartulović, je nastalo med zborovalci silno ogorčenje, dokler ta „protigovornik“ ni prenehal razsipati s praznimi frazami in dokler jo ni popihal raz oder. Predsednik shoda je ob koncu shoda dal na glasovanje, da se zborovalci izjavijo o svojem prepričanju. Niti enega ni bilo, ki bi se bil izjavil za komuniste. Vsi do zadnjega so se izrekli z dvigom svojih rok za socijalno demokracijo. Shod je bil pravcata manifestacija celjskega proletarijata za socijalno demokracijo. Komunisti so pogoreli popolnoma, oziroma pogoreti sploh niso mogli, ker jih ni. — Sodelovalo je tudi celjsko delavsko pevsko društvo. (Op. ur. Referat sodr. Ethina Kristana priobčimo jutri.)

Zedinjenje kovinarskih organizacij v Jugoslaviji.

Ljubljana, 4. oktobra. Včeraj je završil svoje delo kovinarski kongres, na katerem so bili zastopani kovinarski delegati iz vse Jugoslavije. Doseglo se je zedinjenje po sporazumu tako, da so se kovinarji iz Slovenije priključili kot avtonomna enota k centraliziranemu „Savezu metalaca Jugoslavije“. Kongres se je nadalje soglasno izjavil za pristop bernski (II.) strokovni Internacionali kovinarjev. (Več bomo poročali v prih. številkah, Op. ur.)

Kje naj teče meja med Poljsko in Rusijo?

LDU. Moskva, 2. okt. (Brezlično.) Ruski mirovni predlogi predvidevajo tele meje med Poljsko in Rusijo: izliv reke Swislocz v Nijemen (jugovzhodno Grodna)—Swislocz—Rudnja—Bjelowjecz—Kamenec Litovsk—Brest Litovsk—Pisza—Ljuboml—Wladimir Wolinskij—Krylow bivša meja med Rusijo in Avstro-Ogrsko do Dnestra — romunska meja. Pri Brestu Litovskem tvori mejo železnica Bialystok—Brest Litovsk—Cholm.

ZELEZNIŠKA NESREČA.

Skopje, 2. Včeraj je skočil med Gostivarom in Tetovom vlak s tira. Trije potniki so mrtvi, sedem je hudo ranjenih, od katerih sta dva že umrla, devet pa je lahko ranjenih. Vozilo se je z vlakom vojaštvo.

AVSTRIJA SE PRIKLUČI NEMČIJ.

Dunaj, 1. Avstrijska narodna skupščina je danes soglasno sprejela predlog, da se ima v Avstriji izvršiti tekom šestih mesecev ljudsko glasovanje glede priključitve Nemčiji. V tretjem čitanju je bil odobren zakonski načrt ustave o izspremenitvi Avstrije v federativno zvezo držav z Dunajem kot samostojno zvezno državo.

DELOVANJE VESUVA.

Napoli, 2. V zadnjih treh mesecih je Vesuv zopet deloval, izbruhnil pa so bili le podzemeljski, pri čemer se je žrlo dvignilo za 160 in glavna odprtina za 235 metrov. Krater se je razpočil dne 27. septembra in mnogo lave je priteklo iz njega. Dr. Malabran je dan poprej prišel na lice mesta in je napravil nekaj slik. Vulkan bruha še naprej, po poročilu opazovalnice pa ni nobene nevarnosti, ker se vsa izbruhana lava zopet steka v žrelo, čigar premer znaša nad pol kilometra.

RUSKO-ANGLEŠKI TRGOVSKI DOGOVOR.

London, 2. „Daily Herald“ poroča, da so se zastopniki Velike Britanije in sovjetske Rusije baie že sporazumeli o nastopnih točkah britansko-ruskega trgovskega dogovora: 1. Vsakovrstno blago razen vojne municije, se sme uvažati na Rusko in izvažati z Ruskega. 2. Plovba med obema državama se vrši pod slo-

nimi mednarodnimi določbami. 3. Vsaka izmed obeh držav more v drugo državo poslati trgovske agente, ki uživajo vse predpravitve, kakor navadni konzuli. 4. Britanska vlada ne bo zaplenila nobenega blaga, ki je last sovjetske Rusije ali ruskih podanikov. 5. Sovjetska vlada ne bo zaplenila nobenega blaga, ki je last zasebnikov, ki so britanski podaniki. 6. Vprašanje glede dolgov caristične vlade se pridrži mirovni konferenci. 7. Obe stranki moreta odločiti ta dogovor polletno. — Ruska delegacija je že nakupila mnogo tkanega blaga in strojev. Prvo izplačanje se izvrši v zlatu, ki je že denonfrano v banki v Rovalu. Zlato se bo sprejemalo v Londonu po tržni ceni po odbitku transportnih in zavarovalnih stroškov.

ODGODITEV STAVKE ANGLEŠKIH RUDARJEV.

London, 1. Rudarji so sklenili odgoditi naznanitev stavke do 10. t. m. O novih predlogih posestnikov rudnikov bodo sklepali 11. in 12. t. m. Skleni se bodo 13. t. m. predložili osrednji organizaciji. Konferenca delegatov rudarjev bo 14. t. m.

RUSKO-POLJSKA VOJNA.

Moskva, 2. Frontno poročilo z dne 1. oktobra: V odseku Pinsk so bili odbiti napadi sovražnika na naše mostišče ob Jassieldi. Pri Rogacevu smo vrgli sovražnika na levi breg reke Slutč. Na Krimu trdovratni boji na fronti Aleksandrowsk Mariupol.

BRUSELSKA KONFERENCA.

Bruselj, 2. Finančna komisija je včeraj pretresala mednarodno kreditno vprašanje. Razpravljalo se je zlasti o obsegu kreditnih potreb, o težkočah kreditnih organizacij in o sredstvih za odstranitev krize.

Pomen in namen avtonomije.

Vsako ljudstvo ima posebnosti. Katere dostikrat imenuje tudi »svoje svobodščine«, ima svoje običaje, navade in šege. Tudi v naši novi državi je tako. In še posebno v naši! Posamezne pokrajine Jugoslavije se močno razlikujejo med seboj, in sicer tako v gospodarskih potrebah in razmerah, kakor v jeziku in v veri, v kulturi in civilizaciji. Iz vse te mešanice izhaja naravnost nasprotujoči si politični cilji: iz njih se rode zapreke, ki uveljavljajo nekakšen političen konservatizem. Če se smemo tako izraziti, vse to je v oviro postojni moči centralne vlade. Vsaka na upravni in zakonodajni centralizaciji sloneča osrednja vlada mora torej onesrečiti. Politični in gospodarski dogodki zadnjih dveh let to jasno izpričujejo. Tu so samo azdovoljivi kompromisi med ljudstvi te nove države možni in nični!

Doslej se je pri nas živelo v mnogih zmotah in samoprevarah. Takšno samovarjanje je na priliko, ako v enomer trdimo, da samo Slovenci, Hrvati in Srbi en sam narod, da smo torej narodnostno povsem enotna država. Če odštejemo tudi vse druge narodnosti, ki so primorane živeti v naših sedanjih državnih mejah, n. pr. Nemci, Mađarci, Albanci itd. je trditve o enotnem narodu vsaj danes in še za daleč hodočnost samovarjanje. Slovenci smo se vedno pravičasti za samostojen narod od Trubarja dalje. Tudi Hrvatom ne more pamenet človek odrekati nacionalne individualnosti. Srbi so hodili vedno čisto svoja pota brez vsake naimaniše zveze s Hrvati in Slovenci. Vsi troji se ločijo med seboj ne le po zgodovinskih političnih in kulturnih tradicijah, temveč tudi po jeziku in po veri. Iz tega jasno sledi, da so posebnosti posameznih pokrajin tako velike, da jih ni mogoče zednačiti z nobenimi, še tako trdimi odredbami. Ravnotako je dosedanja uprava so sedanje nastave in je sodstvo tako različno pri posameznih ljudstvih te države, da je treba to brezpodoben upoštevati. Napačno misli kdor hoče vse te raznolikosti odstraniti preko noči vsled žele, da smo »en sam narod« in da se torej more vzpostaviti močno centralno vlado in vsemogočni centralni parlament! Nasprotno, vsa ljudstva hočejo in zahtevajo, da se »njihove svobodščine spoštujemo. Ljudstvo hoče od državne oblasti imeti zagotovilo, da se ne bodo uvažale spremembe, ki jih v tem pogledu ne mara. Zato pričakuje od bodoče ustave da mu garantira vse ono, kar smatra in

priznava za »svoje« in da se ne bo ničesar zgodilo, s čemer bi ne bilo izrečno zadovoljno.

Pri organizaciji države je torej ločitev praktično izvedljivih demokratičnih idej prva in poglavna reč. Edino demokracija poudarja ljudstvu dovoljene garancije za njegovo zgoraj označena stremeljenja. Zato državna ustava, ki jo ima izdelati in ugotoviti bodoča konstituenta, ne more biti nič drugega kot izveček dosedanjega političnega in gospodarskega razvoja posameznih pokrajin in njihovega prebivalstva. Zato dejansko ne bo mogoče na primer izvesti vsepovsod stroge ločitve med zakonodajnimi, izvršilnimi in sodnimi opravili. Ponekod bo moralo praktično življenje strogo ločitev med temi funkcijami biti ali manj zabrisati. Tu ne bo težko prav zadeti, ako priznamo vrhovni princip demokracije kot vodilo, da je namreč ljudstvo samo ali na po svojih zastopnikih upravičeno pozitivno in končno odločilno kontrolirati vse javne posle in zadeve. Zato so potrebni tudi deželni ali pokrajinski zbori ne le kot ljudska upravna kontrola, temveč tudi kot zakonodajni faktor! Ta zbor mora biti res pravi in dober izraz ljudske volje: zato mora sloneti njegova sestava na čim širši demokratični politični uredbi (splošna, enaka in talna volilna pravica s proporcijem). Ta deželni ali pokrajinski zbor (ime je postransko) mora imeti zelo obsežne in globoko seirajoče pravice, ker bi bil sicer brez vrednosti. Poleg legislativne pravice imei zlasti pravico voliti tudi večino upravnih organov ter dolžnost strogo kontrolirati vse upravne panoge! Izvršilna oblast v pokrajini — to je princip! — pa bodi komisija ljudskih zastopnikov, ki je za svoje sklene odgovorna deželni skupščini. Izvršilna oblast se more — zvesti demokratičnim načelom! — zaupati le kolegij. Ta kolegij je seveda ozko vezan na pokrajinsko skupščino, na njene sklene in njene direktive, torej tudi na njeno legislaturno dobo. Vprašanje nastane, ali naj tudi člane tega kolegija voli ljudstvo naravnost, ali na je njihovo izvolitev prepustiti pokrajinski skupščini. Pa to vprašanje ni načelne važnosti.

Vsekakor pa je načelne važnosti vprašanje, ali je prepustiti zadnjo besedo izvolitvenim poslancem, ali pa si ljudstvo zadnjo besedo v važnih vprašanih pridrži.

Mi smo za to, da imei ljudstvo zadnjo besedo!

Volilski imenik v Ljubljani razgrnjen.

Po določilih člena 23. in 24. zakona o volitvah narodnih poslancev za ustavotvorno skupščino kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev daje Mestni magistrat ljubljanski sološno na znanje do so volilni imeniki volilcev za ustavotvorno skupščino za mesto Ljubljano sestavljeni ter da so razgrnjeni pri mestnem magistratu v mestni posvetovalnici skozi osem dni, to je od ponedeljka, dne 4. oktobra do vštetega ponedeljka, dne 11. oktobra 1920 vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 6. popoldne vsakomur na vlogled.

Vsakdo ima pravico v gorenjem roku da abecedni volilni imenik

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

Belgrad, 1. 130. redni sestanek začasnega narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Stanoljo Vukčević ob 15. popoldne. Tajnik posl. dr. Dragotin Lončar je prečital zapisnik zadnje seje, ki je bil odobren brez opazke. Zatem so se prečitale prošnje in pritožbe ter odkazale odbrom. Nadalje se je prečital predlog posl.

pregleda, prepiše, razglaš in natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega, naj se popravi v njem, kar misli, da je treba popraviti.

Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pisмено ter se morajo vsaki zahtevi popravlka priložiti potrebna dokazila.

Pri volitvi poslancev v ustavotvorno skupščino, ki se bode vršila v nedeljo, dne 28. novembra 1920, smejo glasovati samo one osebe, ki so vpisane v volilne imenike.

Spominjajte se volilnega sklada!!

Kristana in tovarišev, naj se nujno razvejlavi začasni zakon o proračunu za leto 1920/21 z finančnim zakonom in novimi izpopolnitvami ter izpremembami, natisnjenimi v št. 185 »Službenih novic«. Predlog se je odstopil pristojnemu odboru kot nujen. — Nato se preide na dnevni red: Nadaljevanje debate o interpelaciji posl. V. Bukšega o dogodkih na Hrvatskem. —

Govorili so poslanci dr. Dušan Peleš (Mekadovičeva skupina), fra Dida Buntic, Dimitri Popodič, Benjamin in Protič.

V soboto se je debata končala. Sejo je otvoril predsednik Vukčević ob pol 10. uri. — Tajnik posl. Kerubin Segvič je prečital zapisnik zadnje seje, ki se je odobrila brez ugovora. Nato je prečital poročila verifikacijskega odbora o ostavki poslancev Pavličića, Corovića, Dakovića in Pašića. To zadevno poročilo se nahaja še v tisku ten pride na dnevni red v prihodnji seji. Nato se je prešlo na dnevni red: Nadaljevanje debate o interpelaciji posl. Vitomira Korača o dogodkih na Hrvatskem. Prvi je govoril posl. Vitomir Korač. — (Njegov govor priobčimo jutri opom. ured.) Zatem je govoril radikalec Gavro Manojlovič, Kerubin Segvič (Nar. klub). Zadnji je govoril predsednik vlade Milenko. Vesnić, nakar se je vršilo glasovanje v zaupnici vladi. Predsedništvo je sprejelo izjavo vlade in odklonilo predlog s. V. Korača, sprejelo pa je predlog posl. dr. Manojloviča, naj se sestane parlamentarna komisija, ki naj na licu mesta prouči vzroke in razvoj nemirov na Hrvatskem, na znanje pa se sprejme izjava vlade, da se bodo vsi krivci kaznovali. Narodno predstavništvo izrazi zaupnico vladi ter preide na dnevni red. — Min. predsednik dr. Vesnić je izjavil, da sprejema vlada prehod na dnevni red, kakor je predlagal posl. dr. St. Manojlovič. Po glasovanju je razglasil predsednik dr. Vukčević, da je bil predlog sprejet. Zatem se je seja zaključila ob 13.

Iz stranke.

Sestanek zaupnikov vseh ljubljanskih okrajev nocoj ob 7. na Turjaškem trgu št. 4/L. Imenike in evidenčne listke je prinesel s seboj. Prosi se za točno in polnoštevilno udeležbo.

Sestanek zaupnikov jutri ob 8. zvečen v mali dvoran »Mestnega doma«. Sezname somišljenikov je prinesel s seboj. Prosi se za točnost.

Sloveni gradec. Člani politične organizacije social-demokratske stranke se tem potom opozarjajo, da bivši predsednik Stante Ivan ni več opravičen kot takšni nastopati ker je svojo funkcijo svoječasno položil. Nadaljna preiskava zoper njegova je v teku. Istočasno naznanjamo, da se vrši v nedeljo dne 3. oktobra javni shod pri hotelu »Balkan« z dnevnim redom: Agrarna reforma in drž. zbornske volitve. — Okrožno tajništvo jugoslov. soc. dem. stranke v Celju.

Sport.

Zadnji dan športnega tedna. V nedeljo ob 9. uri so se zbrali na igrišču Ilirije tekmovalci v distančnem maršu z vojaško opremo, in sicer 13 civilistov in okoli 150 vojakov. Marš se je vršil iz prostora Ilirije po Gosposvetski c., Dunajski c., Šelenburgovi ulici, Gradišću, Simon Gregorčičevi lici, Večni poti, skozi Koseze, Podutik št. Vid na prostor Ilirije (skupno okoli 17 kilometrov). Pot je bila slaba, kar je ravno v nedeljo jutraj deževalo; zato ni bil došezen pričakovani uspeh. Prvi je prikorikal na cilj g. Skrajnar (kolesarski klub) v 2 urah 19 min., drugi Čuk, 2 uri 27 min., 3. Praček (Ilirija) 2 uri 28 min., 4. Pečnik (Svob.) 2 uri 28.5 min., 5. Fink (Il.) 2 uri 32 min., 6. Bernot (Svob.) 2 uri 32.45 min., 7. Bambič (Svob.) 2 uri 36.5 min., 8. Sitan (Svob.) 2 uri 37 min., 9. Tekavec (Svob.) 2 uri 38.5 min. Od vojaštva je prišel prvi na cilj g. podporučnik Dimitrijevič 2 uri 24 min., drugi Borkič 2 uri 30 min., tretji Cepin 2 uri 32 min. Od civilistov so trije omagali.

Nogometna tekma komb. moštva Hermes, Jadran, Primorje (črni) : komb. moštva Slovan, Svoboda, Šparta (rdeči) 2 : 3 (1 : 1). Z ne preveč napeto igro se je vršila v soboto mnogo zanimanja vzbujajoča tekma naših mladih sportnih klubov. Lepa in ne surova igra je pokazala, da ob sobotni kombinaciji pri rdečih in črnih ne moremo govoriti o kaki premoči. Igra se je vršila na vseh straneh. Med rdečimi so se odlikovali zlasti vratar in branilca, med črnimi pa desni branilec in centerforward. Drugi goal v škodo rdečih, napravljen iz enajstmetrovke je sporen; zdi se mi, da sodnik g. Černovic ni dobro gledal; onega sunka v hrbet namreč ni bilo. Zmaga rdečih ne mo-

remo biti merilo za skombinirane klube, enako tudi ne poraz škrih za črne. Rdeči so igrali že več letih iger. Koti 3 : 6 v prid rdečih. Občinstva malo. Jus.

RAZBURJENI ITALIJANSKI OČAK.

Rim, 1. Pri večerajšnji senatni seji je senator Melodia stavil na ministra za zunanje posle vprašanje, ali je točno poročilo listov, da vsebuje besedilo o volilnem redu v jugoslovansko ustavotvorno skupščino, katero je priobčil bradni list belgajske vlade in podpisala ministrstva ter prestolonaslednik regentu, člen, po katerem tvori Istra in Reka z okolico 1 volilni okraj, a Ljubljana, Gorica z Gorisko drugi volilni okraj ter je razdeljena Dalmacija v dva volilna okraja, od katerih tvori prvi okraj Kotor in Split, drugega Šibenik in Zadar. »Ida Nazionale« poudarja, da je bil volilni zakon podpisan po regentu in jugoslovanskih ministrstvih v trenutku, ko se govori o vzpostavitvi neposrednih pogajanj med Italijo in Jugoslavijo glede jadranskega vprašanja. »Giornale d' Italia« trdi, da ta zakon odkriva ultra-imperialistične namene Jugoslavije, ki merijo celo na Gorisko in ki odrekajo avtoriteto celo mirovni konferenci.

Politične vesti.

Ne more utajiti. Gospod Spindler je priobčil v »Novi Dobi« št. 117 z dne 30. septembra 1920 naslednje izjavo: »Ne razburjajte se! Ljubljanski »Naprej« je kot gladen pes kot pograbil mojo okrožnico, katero sem poslal zaupnikom naše politične organizacije in v kateri jih opozarjam, da morajo zna priti pri volitvi v konstituantno do kompromisa ali volilne koalicije med naprednimi slovensko - narodnimi strujami. In zdaj se naenkrat »demokrati razkrinkavajo«, narodni socialisti so pa »hlapi liberalcev«, ki bodo izvršili »izdajstvo nad delovnim ljudstvom v Sloveniji« — in še več takih oslarij. Z »Naprejem« se ne bom kregal; povem mi samo: kompromisi ali volilne koalicije v volilnih bojih so bili in bodo. Če se je zgodilo že več slučajev, da so se socialisti vezali s klerikalci proti narodnim strankam, je tem bolj morabno, če v slučaju skupno nastopilo sorodne si narodne stranke. Čemu torej razburjanje? — Vekoslav Spindler.« — Mi nismo trdili nič drugega kakor to, da je gospod Spindler kot tajnik meščanske stranke skušal zapeljati narodne socialiste, da bi glasovali za njegovo stranko, ki stoji na povsem nedemokratičnem stališču, s katerim se ljudstvo ne more strinjati. Glede naših kompromisov s klerikalci, kar pavšalno trdi g. Spindler, naj pa raje molči; bolj pametno bo, če se briga za svoj demokratsko stranko, ker se delavstvo ne bo brigalo zanjo.

Razkol v italijanski socialistični stranki. V vodstvu socialistične stranke so 30. septembra razpravljali vprašanje razkola stranke. Kakor poroča »Avanti«, je dejal Bacci, da se morajo moskovski pogoji razlagati po strankah posameznih držav. Razen tega bi mogla imeti izprememba imen socialističen in komunističen resne posledice, ako bi se stranka cepila. Taddei se je izrazil, da bi eventualna diktatura prole-

tariata imela v Italiji, kakor tudi v Franciji in Angliji popolnoma obliko, kakor sedanjí pokus v Rusiji. Na vsak način bi se revolucija v Italiji ne mogla vzdržati, ako bi se ne izvajala v soglasju z revolucijo po drugih državah Srednje Evrope. Več govornikov se je izreklo za razkol. Eden izmed njih je zahteval, da se vsi oni, ki se popolnoma ne strinjajo z tretjo internacionalo avtomatično izključijo.

Renner o razmerju Avstrije do male entente. V razgovoru z urednikom lista »Neues Wiener Tagblatt« je izjavil državni tajnik dr. Renner na njegovo vprašanje, kako si predstavlja razmerje Avstrije do male entente: »Avstrija ne more kot premagana država krčiti meje, katere sta ji postavila mirovna pogodba in pa zveza narodov. Vselej tega ne more pristopiti k mali ententi, tudi ako bi hotela, a se tudi ne more priključiti protizvezi. Ta nevtralnost je tudi v interesu Avstrije same. Mnenje je različnih strani, da bo Avstrija sodelovala kot javen ali tih družabnik male entente, je vseskozi neupravičeno.« Na vprašanje, ali more Avstrija pozdraviti ustanovitve male trozveze, je izjavil dr. Renner: »Ako je glavna naloga male trozveze, izvrševati mirovne pogodbe, tedaj ta zveza Avstrije ne ugrozi. V kolikor tedaj stremi mala trozveza po tem, olajšati Srednji in Jugovzhodni Evropi vzpostavitev gospodarskega življenja, jo bo Avstrija drago volje pozdravljala.«

Razpust grške zbornice. Glasom brzojavk iz Aten je bila grška poslanska zbornica razpuščena. Volitve so razpisane na 7. november in nova zbornica bo imela 13. decembra prvo zasedanje. Preki sod je bil ukinjen v vseh pokrajinah, kjer je še obstojal.

Monarhistična restavracija na Bavarskem? Ker se širijo po bavarski deželi vesti o bližnjem proglasenju Bavarske v monarhijo, je odločilo 4030 v Nürnbergu zbranih socialističnih zastopnikov, da se ima v tem slučaju proglasiti takojšnja splošna stavka. Mnogo s puškami oboroženih deželanov je dospelo v Monakovo, ki je okraščeno z bavarskimi zastavami.

Socialisti zmagujejo na Francoškem. Pri volitvah v pokrajinski svet v kantonu Vendome (Loir - et - Cher) je bil izvoljen socialist Besnard - Perron s 1390 glasovi proti 897.

Francoske manjšinske strokovne organizacije so na kongresu v Orleansu glasovale za pristop k tretji internacionali.

Obtožba proti Winstonu Churchill. Kongres škotske »Labour Party« v Glasgowu je sprejel z vsemi glasovi resolucijo, ki zahteva aretacijo in kazensko postopanje proti Winstonu Churchill, ker je uporabljal državne dohodke za vojno proti Rusiji.

Napetost med Litvansko in Poljsko se je ublažila. Poljski minister za zunanje posle je prejel iz Kovna od litvanske vlade brzojavko, v kateri se predlaga poljski vladi, naj poljske čete takoj umakne na črto od 8. decembra 1919. Minister Sapieha je od litvanske vlade zahteval, da začne pogajanja v Suwalkih, da določi demarkacijsko črto in da jamči za nevtralnost od strani Litvanske. Poljska delegacija odpuštuje dne 28. t. m. v Suwalki.

Dnevna kronika.

Dodatno k naredbi o povišanju draginskih doklad za javne nameščenice se objavlja nastopno: Vsem sodnikom v pokrajinah izven Srbije in Črne gore brez razlike čina, vstevši tudi državne pravdnike, se bo izplačevala poleg doklada po naredbi o povišanju doklad za javne nameščenice še posebna doklada mesečnih 450 dinarjev, ostalim uradnikom pri sodiščih in državnih pravdnistvih pa doklada mesečnih 250 dinarjev. Pogodbenim uslužbencem pri postitih in brzojavnih uradih v Dalmaciji in Sloveniji, ki nimajo pravice na draginski doklad po naredbi št. 63.515, se povečava draginska doklada na trikratni iznos dosedanjih draginskih doklad.

Popisovanje vojnih in predvojnih posojil. Delegacija ministrstva financ objavlja uradno, da so roki za popisovanje in ziganje vojnih in predvojnih posojil za pet dni podaljšani, tako, da se konča popisovanje vojnih posojil 5. ziganje predvojnih posojil pa 10. oktobra t. l. Istotako lahko stranke prijavijo še do vstevši 5. oktobra t. l. rentne knjižice in depozitne liste o posojilih, ki jih imajo v inozemstvu, delegacija ministrstva financ v Ljubljani.

Ustavljene kazenske preiskave. Kakor je finančna delegacija doznala iz avtentičnega vira, je ministrski svet sklenil, da se vse kazenske preiskave zaradi tihotapstva

v pletiscitnem ozemlju na Koroškem definitivno ustavijo. Carinarnice so že prejele ukaz v tem smislu.

Varčevanje z električnim tokom. Mestna občina nam sporoča: Vselej nepremagljiv ovir ni bilo mestni občini mogče pred vojno povečati svojih električnih naprav, oziroma si postaviti lastne vodne centrale na Savi ali ob Ljubljanici. Med vojno in v sedanjem povojnem času so postale take naprave že celo neizvedljive. Treba je torej potrpeti in počakati boljših časov. Razmere za mestno elektrarno so pa čimdalje bolj neznosne, ker potrebuje Ljubljana vedno več luči in gonilnih naprav. Stroji v električni centrali so vsled tega zlasti v zgodnjih večernih urah v jeseni in po zimi tako obteženi, da ne morejo več oddajati dovolj električne sile. Zato se mestni magistrat obrača do vseh razsodnih ljudi, da naj varčujejo z električnim tokom, zlasti zvečer, ko gori največ luči, naj se vsak omeji le na najnujnejšo porabo elektrike. Boljše je imeti nekaj malega, kakor pa ostati v popolni temi. Če si bo vsakdo mislil, saj je pač vseeno, ali gori pri meni ena luč več ali manj, tedaj so ostali pač vsi opomini brezuspešni.

Izseljeniški vlak iz Trsta odide iz Trsta najbrže v ponedeljek 5. t. m.

Koncert Zlatko Baloković. Opozarjamo vse ljubitelje glasbe, da posetijo danes v ponedeljek imenovano koncertno prireditve ob 8. zvečer v hotelu »Union«. Upamo, da bo naša publika vedela ceniti našo domačo umetnost ter napolnila dvorano do zadnjega sedeža.

Otvoritev paketa prometa s Čehoslovako, Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo. S 1. oktobrom t. l. se odpre poštno-paketni promet (do teže 5 kg) med kraljevino Srbom, Hrvatov in Slovencev ter Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo, a s 15. oktobrom t. l. tudi paketni promet (do teže 20 kg) z republiko Čehoslovako. Pristojbine, ki jih mora plačati pošiljatelj vnaprej in druga določila je poizvedeti pri vsakem poštne uradu.

Za ubožne ljubljanske obrtnike razpisuje mestni magistrat 20 ustanov po 100 K. Podrobnosti so razvidne z razglašja na mestni hiši.

Lekarniško pravo. Na predlog ministrstva narodnega zdravja je sklenil ministrski svet, da se pravica do otvoritve novih lekarn zniža od petnajstletne prakse na petletno. Razen tega je sprejel ministrski svet predlog, da se stare lastnike lekarn, ki so svoje lekarnice prodali iz dobičarskih razlogov, izključijo od podelitve novih koncesij.

Prvi jugoslovanski vulkan v Sloveniji? Glasilo dunajskih Jugoslovancov »Slavia« poroča, da so pred kratkim pri Laškem v Sloveniji opažali nenavadne naravne pojave. Na nekem holmu se je pojavil v dolomitnih skladih vroč vrelce in izpod neke pečine je izbruhnil nenadno 10 metrov visok rdeč plamen. Začetkom so ljudje mislili, da gori gozd v bližini. 40 metrov nokoči je plamen uničil vso vegetacijo (vse, kar je živega, t. j. rastlinstvo in živalstvo). Gotovo je to vulkaničen pojav. Kmalu se tja podajo strokovnjaki, da te pojave preiščejo. No, radovedni smo na uspehe preiskave. Pa še bolj še čudimo vsevednosti (?) Dunajčanov. Oni poznajo namreč stvari v Sloveniji, o kojih Slovenija sama ničesar ne ve. Se to vjema?

Kulturni vesnik.

Koncerti Zlatko Baloković. Program koncertov v Ljubljani, Celju in Mariboru je razviden iz lepakov. Na glasovirju bo umetnika spremljala njegova sestra Zora Balokovićeva, odlična pianistka. Opozarjamo, da je Balokovićeva igra Paganinijevoga »Koncerta D-dur« izvanredno inponirala v inozemstvu in da je Wienawski »Car-naval russe« eno najlepših del violinske literature. — Po koncertih v Sloveniji odide Zlatko Baloković kakor smo že sporočali v inozemstvo na zopetno turnejo, katere se začne s koncertom v Londonu dne 20. oktobra. Meseca novembra bo priredil v Parizu več koncertov s spremljevanjem orkestra Lamouret (I. kapelnik Chevallier). Za te koncerte se francoska javnost že sedaj živo zanima. — Dne 23. septembra je koncertiral Zlatko Baloković v osješkem gledališču z nepopisnim uspehom. — Apeliramo na občinstvo, da se v čim večjem številu udeleži koncertov tega velika, katerega ves kulturni svet pozna bolje, kakor mi njegovi sorojaki.

Repertoar narodnega gledališča. Drama: Ponedeljek: »Anfisa«, C, torek: zaprto, sredo: »Hasanaginica«, D, četrtek: »Za narodov blagor«, A, petek: »Anfisa«, E, sobota: »Pygmalion«, B, nedelja: »Hasanaginica«, izv., ponedeljek: »Za narodov blagor«, D. — Opera: ponedeljek: zaprto, torek: »Rigoletto«, E, sredo: »Lepa Vida«, C, četrtek: »Fausta«, B, petek: »Glu-mači. Kraljica Lutka«, D, sobota: »Iz bajke v bajko«, A, nedelja: »Trubadur«, izv., ponedeljek: zaprto.

Gospodarstvo.

Cene žita v Vojvodini. Pred žetvijo so cene žita v Vojvodini zelo padle; cent pšenice se je mogel dobiti za 400 kron. Sedaj pa velja cent pšenice 900 kron, a cena moki se je dvignila od 800 na 1400 kron. Ječmen se prodaja po 600 kron, grah po 400—450 kron, nepokvarjena koruza po 350 kron, a pokvarjena koruza po 150 kron 100 kilogramov.

Cene soli v Juljski Benečiji. Generalni civilni komisariat v Juljski Benečiji je določil za sol naslednje cene: Navadna sol za kuhinjo kvintal po 50 L, zmleta sol po 70 L, rafinirana sol v kosih ali vrečah po 100 L, sol za živino in obrt po 15 L, sol za delanje sladoleda po 25 L, sol za obrt zmrznjenih izdelkov po 10 L, navadna sol za soljenje rib po 15 L.

Ustanovitev čeških prometnih inšpektoratov. Takoj po objavi trgovske po-

godbe med Čehoslovako in Jugoslavijo ustanovi čehoslovaska vlada posebne prometne inšpektorate v Linzu, na Dunaju, v Gradcu in v Ljubljani. Ti inšpektorati bodo skrbeli za redni promet med obema državama.

Mednarodni tranzit. Reuter doznava, da se sestane konferenca, ki bo pod protektoratom zveze narodov proučevala vprašanje mednarodnega transita, v Parizu dne 15. oktobra t. l.

Edino denar. »Times« javljajo: Vojdini londonski bankirji in finančniki so Lloyd Georgea nujno naprosili, naj bi izjavil, da je priznanje vseh ruskih dolgov absoluten pogoj za obnovo trgovine z Rusijo.

Društvene vesti.

Splošna organizacija vojnih invalidov centrala v Ljubljani pozivlje vse vojne invalide, ki so včlanjeni pri centrali, da se zglase od 4. do vstevši 7. oktobra 1920 v društveni pisarni Gosposka ulica 3 radi razdelitve moke.

Dopisi.

Iz Središča. Nedavno smo čitali v »Napreju« nekaj zanimivosti o progovnem moštru g. Čučku. Kakor trdi v peti ga je zabolelo. Zadržje je bila stvar bolj mila, ker pa gospod Čuček le noče mirovati, si pa dovolimo še vprašati, kako je porabil tistih 10.000 kg cementa in 10.000 kg apna, ki je prišel z režijskim vozom iz Trbovelj. Kolikor smo slišali, se je tisti cement prodajal Središčanom po 460 K 100 kg in več, čeprav je bila takrat cena 440 K. Med vojno je možakar delal kupčije s fižolom, mastjo itd., danes si je pa treba drugače pomagati, čeprav se železnica izkorišča v tak namen: hej, drobina k dobrini. Če bi vsi služabniki tako delali, bi železnica uprava presneto grdo gledala. In take stvari, ki so sicer nedolžne, ki imajo samo to nalogo, da pomagajo kakemu držnemu revčnu, se gode v škodo drugih službencev. Priporočamo upravi, da to stvar nekoliko preišče, da bo znala soditi svoje »neobhodno« potrebne možakarje po zaslugi. — Opozovalec.

Iz Cerklje. Neki mizarški mojster je prav velik izkoriščevalec tukaj pri nas. Svojemu pomočniku, ki se je pri njem učil štiri leta in je potem delal pri njem še pol-drugo leto, je plačeval nazadnje po 13 K in nedavno samo po 7 K. Da si je delavec kupil obleko, si je izposodil pri mojstru 1500 kron in s tem ga je gospod mojster popolnoma zaslužil; vsako zahtevo po zvišanju plače je mojster odklanjal, češ, saj ne moreš nikamor. Pomočnik si je res prilastil krivoma nekih malenkosti, a da se je rešil trinega, si je izposodil 1500 K in jih vrnil mojstru. V zbesneli jezi, da se pomočnik ne da več izkoriščati, ga je mojster ovadil orožništvu, ki je bednega delavca odvedel v zapor. V današnjih socialnih razmerah je zločinec kruti izkoriščevalec, ki bi spadal pod ključ in prav skrajni čas je že, da bi naše meščansko pravno naziranje začelo iskati krivce tam, kjer so. Da bi ljudstvo živelo od zraka, tega vendar tudi juristi ne bodo zahtevali.

Shod v Cibovju pri Celju. V nedeljo, dne 26. t. m. se je vršil tu zelo dobro obiskan shod. Na shodu se je ustanovila podružnica kmečke - delavske zveze. V odbor so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Korošelj Jakob, predsednik; Zupanc Ivan, zapisnikar; Ram Ivan, blaginik; preglednika: Bezenšek Anton in Oblak Fr.; odbornika: Rezek Fr. in Korun Stefan. Bilo je veliko navdušenje za disciplinirano delo v organizaciji KDZ. Poročala sta ss. Uršič in Čebular iz Celja.

Šestanj. Tukajšnja podružnica Splošne org. voj. invalidov je priredila, dne 19. septembra t. l. letošnjo vinskio trgatev. Pripravljalni odbor izreka najlepšo zahvalo vsem onim gospodim in tovarišem, ki so mu bili ob prireditvi v pomoč in so

pokazali, da imajo sočutje z vojnimi invalidi. Obenem se zahvalujemo posestnikom v Sv. Andraž nad Polzelo, ki so nam darovali v to potrebne grozdja, posebno pa gospodu župniku Ocvirku in g. Blagotinšku za njihove obile darove. Obzljajmo pa vse one osebe, ki še danes ne pripoznajo gnotnega stanja invalidov, in njihove združitve, katere ščiti pravice vseh voj. invalidov in vdov. Pač pa prosimo vse trdosrčne, da v prihodnje ne napadajo naših pobiralcev prostovoljnih daril. Ako nimajo namena kaj darovati, naj opustijo tudi razaljive izraze, ki so se pojavili v Dobriču pri Sv. Andražu.

Izdajatelj: Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Iak. Vehovec.

Na tuzemskih posestvih »Bleiberger Bergwerks-Union« na Koroškem se razpisuje služba samostojnega gozdarja.

Prošnje opremljene z dokazili (prepisi) o sposobnosti, državljanstvu, o jezikovnem znanju naj se vložijo do dne 15. okt. t. l. pri državnem nadzorništvi in upravitelstvu v Mežici, železniška postaja Prevalje, Koroško.

Zidarski akordant
za stalno delo se išče.

Vprašati je v stavbni pisarni Viljem Treo, Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Proda se hiša z lepim vrtom in hlevom zelo primerna za obrtnike tik glavne ceste v Trbovljah. Več se izve pri lastniku Iv. Orešnik, zaloga pive Union, Trbovlje 2.

Petrolejske vrče in zaboje
kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po **K 58**—
posamezne vrče po **K 22**—
franko postaja odpošiljatelja.
Hrovat & Komp.
Ljubljana. Pofeg realke.

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA STEV. 6

REGISTROVANA ZAGREBA Z OBLJETO ZAVEZO.
TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA ŠKOLE IN VESELICE.
LETNE ZAKLJUČKE
NAJMODERNEJŠA UREDA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITO.
STEREOTIPIJA. LITOGRAFIJA.

Sodrugi, pozor!

Kupujte Vaše potrebščine v novo ustanovljeni

trgovini pri Špornu

hiša v Petelinovi Vasi za Šontajzom v Trbovljah.

Svoji k svojim!

Za obilen poset se priporoča

Albert Hribar.

Charles Princ
Ljubljana

Manufaktura

Zaloga: Turjaški trg 1
Pisarna: Židovska ulica 1-1.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenu, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v najbližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno **dr. Flescha orig. Skaboformovo mazilo**. Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder »Skaboform«. Dobiva se po vseh lekarnah. — Generalna zaloga za Ljubljano in okolice

Rihard Sušnik pri »Zlatem jellenu« IV., Mariljn trg.

Ivanuš & Vlaj

Ljubljana, Wolfova ulica 5

manufakturna trgovina na debole in drobno

Direktni uvoz iz inozemstva